

I UVOD

1. UVODNI I METODOLOŠKI DIO

Savremeno društvo, njegov razvoj, pozitivne i negativne promjene koje ono donosi u odnosu pojedinac – društvo, predmet su multidisciplinarnih analiza – socijalnih, pravnih, kriminoloških, fizioloških, psiholoških. Većina autora smatra da porodica, kao osnovna ćelija ljudskog društva i polazna instanca formiranja ličnosti polako gubi tradicionalna obilježja i značaj. Istovremeno, evidentan je porast broja socijalnih ustanova koje nastoje kompenzirati te nedostatke djelujući preventivno ili terapeutski.

Analizirajući anomalije razvoja ljudskog društva uvijek se vraćamo na ponašanje pojedinaca, a daljom analizom se ustanovi da su okolnosti u kojima se formirala, odrastala ličnost vrlo često bile opterećene onim što nazivamo nesređen porodični život (alkoholizam, zlostavljanje, incest, prisilne neuroze).

Akumulirana negativna energija latentno prijeti bivajući oslobođena “ aktivatorom ponašanja “, ili se ispoljava bez naročitog povoda djelujući destruktivno po okolinu.

Velike se diskusije vode o tome da li je osoba koja je u stanju izvršiti teške zločine (npr. ubistva), u stvari bolesna osoba koja treba pomoć, ili se treba tretirati kao kriminalno orjentisana ličnost koja u potpunosti treba da odgovara za svoje postupke. Ovakav pristup je naročito izražen u slučajevima višestrukih i serijskih ubistava.

Serijska ubistva su posebno kompleksna pojava. Svakodnevno u štampi i medijima mogu se naći informacije o tome kako se negdje u svijetu vrši istraga, sudi, izvršava kazna, ili vodi diskusija o odgovornosti počinitelja, njegovom mentalnom zdravlju, te što je vrlo često slučaj – o opravdanosti postojanja smrtne kazne.

Sociolozi nastoje objasniti koje su to okolnosti u društvu uticale na “ promjenjeno “ ponašanje pojedinca; *Psiholozi* nastoje shvatiti šta se dešavalo u svijesti pojedinca, šta je uzrokovalo njegovo “ promjenjeno “ shvatanje dobra i zla; *Pravosuđe* nastoji pronaći pravu mjeru kojom bi se osiguralo ne samo pravedno kažnjavanje počinioca nego i osigurala efikasna preventiva. Posmatrajući statističke analize porasta zločina posljednih godina, čak i najveći skeptici smatraju opravdanim postojanje socijalnih ustanova koje će raditi na preventivi i terapiji patološkog ponašanja pojedinca. To iskustvo je nešto što bi svaka zemlja u razvoju trebala pažljivo razmotriti i ugraditi u svoj pravni i socijalni sistem. Vrlo često pravosudni sistem ovih zemalja nema precizno definisan pristup serijskom ubistvu, što ne znači da ono kao takvo ne postoji.

Proučavanjem geneze serijskog ubistva ustanovljeno je da su uzroci njegove pojave višestruki. Psihijatri ističu i organske psihijatrijske bolesti, a ne samo poremećaje uzrokovane faktorima koji su uticali na razvoj ličnosti. Vrlo je teško procijeniti mentalno zdravlje serijskog ubice. Posmatrana sa bilo kojeg aspekta, serijska ubistva su kompleksna, intrigantna i na žalost, još nedovoljno istražena pojava.